Ministerstvo spravedlnosti

OTÁZKY A ODPOVĚDI K VLÁDOU SCHVÁLENÉMU NÁVRHU ÚSTAVNÍHO ZÁKONA O CELOSTÁTNÍM REFERENDU

Kdo může iniciovat referendum?

- V petici 300 000 občanů ČR starších 18 let, nebo
- Parlament společným návrhem obou komor (v PSP nadpoloviční většina všech, v Senátu nadpoloviční většina přítomných).

Může dojít ke zpětvzetí návrhu na hlasování?

- Ano, návrh na konání referenda může být navrhovatelem vzat zpět do doby, než referendum vyhlásí prezident republiky.
- Může se tak stát například tehdy, když dojde ke změně okolností a navrhovatel již nepovažuje konání referenda za potřebné nebo hospodárné.

Bude fungovat nějaká kontrola nad otázkami pro referendum?

- Návrh ukládá Ústavnímu soudu povinnost předběžně přezkoumat otázku, ke které by se občané v hlasování vyjadřovali.

Kdo a kdy vyhlašuje referendum?

- Referendum vyhlašuje prezident republiky tak, aby se konalo:
  - v době od 90 do 180 dnů ode dne, kdy jej prezident vyhlásil, nebo
  - později společně s celostátními volbami, mají-li být do 12 měsíců, nebo společně s jiným již vyhlášeným referendem, nebude-li se konat dříve než 90 dnů ode dne, kdy prezident republiky referendum vyhlásí.

Kdo může v referendu hlasovat?

- Hlas může odevzdat každý občan ČR starší 18 let.

Ministerstvo spravedlnosti
Odbor komunikace
Vyšehradská 16, 120 00 Praha 2
+420 221 997 111

Kdy je referendum závazné?

- Výsledky referenda budou závazné, pokud se pro určité řešení vysloví nadpoloviční většina hlasujících a současně bude tato většina představovat alespoň 35 % občanů oprávněných hlasovat v referendu.

Pro koho jsou výsledky referenda závazné?

- Výsledek referenda zavazuje vládu, prezidenta republiky a obě komory Parlamentu po dobu 5 let.
- Vláda a prezident republiky jsou povinni závěry referenda naplňovat (typicky vláda vypracuje návrh zákona v souladu s otázkou v referendu, prezident republiky (ne)ratifikuje mezinárodní smlouvu apod.)
- Parlament nesmí přijmout usnesení, které by bylo v rozporu se závěry referenda.

Kdy se může konat další referendum v téže věci?

- Ve stejné věci nebude možné konat další referendum po dobu 5 let od dne vyhlášení výsledku předchozího hlasování.
- Referendum dále nelze konat, má-li být o stejné věci rozhodnuto v jiném (již připravovaném) referendu.

O čem v referendu nelze hlasovat?

- Nelze hlasovat o:
  - základních právech a svobodách podle ústavního pořádku nebo mezinárodních smluv,
  - změně ústavního pořádku,
  - státním rozpočtu a o daních a poplatcích nebo jiných obdobných peněžitých plněních (např. pojistné na sociální zabezpečení nebo veřejné zdravotní pojištění),
  - věcech, které by byly v rozporu s mezinárodněprávními závazky ČR nebo s právem EU,
  - věcech týkajících se obrany nebo bezpečnosti státu,
  - členství ČR v EU a NATO,
  - ustanovení osob do funkcí a odvolání z nich,

- individuálních právech a povinnostech,
- věcech týkajících se výkonu moci soudní,
- postavení, činnosti a věcech v působnosti ČNB,
- postavení, činnosti a věcech v působnosti NKÚ,
- konkrétním znění návrhů právních předpisů.

Jak mohou vypadat otázky v celostátní referendu?

- Souhlasíte s tím, aby Parlament schválil ústavní zákon, který vymezí manželství jen jako svazek muže a ženy?
- Souhlasíte s tím, aby Česká republika zahájila jednání o vyvázání se z povinnosti zavést jednotnou měnu Euro?
- Souhlasíte s tím, aby bylo ženám bez mužského partnera umožněno využití metod asistované reprodukce?
- Souhlasíte s tím, aby vznikl nový národní park Jeseníky?
- Souhlasíte s tím, aby byla na dálnicích povolena nejvyšší rychlost 150 km/h?
- Souhlasíte s tím, aby byla snížena hranice trestní odpovědnosti?
- Souhlasíte s tím, aby eutanázie byla zařazena mezi jednání, které není podle zákona trestné?

Ministerstvo spravedlnosti
Odbor komunikace
Vyšehradská 16, 120 00 Praha 2
+420 221 997 111